

Õiguskantsler

Kaarel Rundu
Tallinna Haridusamet
haridusamet@tallinnlv.ee

Teie nr
Meie 11.04.2025 nr 7-5/250298/2502648

Gümnaasiumide vastuvõtutingimused

Lugupeetud juhataja

Õiguskantsleril paluti hinnata, kas ühiskatseid korraldavad Gustav Adolfi Gümnaasium, Tallinna Inglise Kolledž, Tallinna Reaalkool ja Tallinna 21. Kool võivad nõuda, et põhikoolilõpetaja kandideeriks neljast koolist kolme ja valiks välja ainult ühe õppesuuna. Samuti sooviti teada, miks peab õpilaskandidaat mitmesse kooli kandideerimisel seadma gümnaasiumid oma eelistuste kohaselt pingeritta.

Leian, et gümnaasium ei tohi piirata põhikoolilõpetaja kandideerimist kooli ega kooli õppesuundadele. Koolieelistuse teatamise kohustus on seadusega vastuolus. Eelistuste esitamine peab olema õpilaskandidaadi vaba valik.

Õiguskantsleri nõuniku päringust tulenevalt muutsite koolide vastuvõtukordasid. Muudatuste kohaselt on õpilaskandidaadil võimalik kandideerida kõigisse nelja kooli, kes korraldavad ühiskatseid. Samas näeb kord ette, et kandidaadil tuleb jätkuvalt seada koolid eelistuste järgi pingeritta (koolide vastuvõtukordade ühiskatseid puudutav lisa p-d 5.4.8–5.4.11). Sellest pingereast sõltub, mis kooli õpilane esmajärjekorras vestlusele kutsutakse (lisa p 8.2). Üheski koolis ei ole võimalik kandideerida kõigile õppesuundadele.

[Gustav Adolfi Gümnaasiumi vastuvõtukorra](#) punkti 3.4 kohaselt võetakse õpilasi vastu nelja valdkonda ja kaheksale õppesuunale. Kandideerida saab kooli ühele õppesuunale, kuid vestlusel on võimalik esitada teise õppesuuna eelistus (p 3.8). Märgitud õppesuuna eelistus võetakse õpilaskandidaatide nimekirja koostamise aluseks (p 3.24). Vestlusel avaldatud õppesuunale saab kandideerida juhul, kui kool seda võimalust pakub (p 3.25). Vastuvõtukorra lisa 2 lõppmärkuse nr 4 kohaselt saab kandidaat teha valiku kaheksa õppesuuna seast.

[Tallinna Inglise Kolledži vastuvõtutingimuste ja -korra](#) punktis 4.1.13 on öeldud, et õpilaskandidaatide nimekirja koostamise aluseks on õppesuuna eelistus. Kandidaat saab valida eestikeelse ja ingliskeelse õppesuuna vahel (vastuvõtukorra lisa 2 lõppmärkus nr 6).

[Tallinna Reaalkooli vastuvõtu tingimused ja kord](#) näeb ette, et kandidaat saab valida neljast õppesuunast ühe (lisa 3 lõppmärkus nr 3).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

[Tallinna 21. Kooli vastuvõtutingimuste ja -korra](#) punkt 4.2 sätestab, et kandideerida saab kooli ühele õppesuunale. Koolil on õigus teha õpilaskandidaatidele ettepanek asuda õppima teisele õppesuunale arvestades vestlusel avaldatud teise õppesuuna eelistust (p 4.14). Lisa 2 allmärkuse nr 7 kohaselt tuleb kandidaadil valida üks õppesuund kolme õppesuuna seast.

Igaühel on võrdne õigus haridusele, sealhulgas gümnaasiumiharidusele ([põhiseaduse \(PS\) § 12 lg 1](#) ja [§ 37 lg 1](#)). Gümnaasiumi vastuvõtmise eeldus on põhiharidus või sellele vastav välisriigis omandatud haridus ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 27 lg 3](#)). Seadus ei võimalda koolil piirata õpilase kandideerimisõigust, kui kandidaat vastab seaduses nimetatud tingimusele.

Seadus lubab gümnaasiumi vastuvõtmisel hinnata kandideerijate teadmisi ja oskusi, kuid vastuvõtutingimused peavad põhinema objektiivsetel ja eelnevalt avalikustatud kriteeriumidel. Kool ei saa seada tingimuseks muid, subjektiivseid nõudeid. Kandideerija koolieelistus enne testide tegemist ei ole objektiivne nõue, sest sisuliselt on see kandideerija soov, mis koolis ta õppida soovib, teadmata, millised on objektiivsed võimalused (testide tulemused) selles koolis õppida.

Põhikoolilõpetajal on õigus kandideerida kõigisse koolidesse, kes korraldavad ühiskatseid, ja mitmele õppesuunale. Mitut õppesuunda peab saama valida juba kooli kandideerides, mitte alles vestlusel. Seaduse järgi on põhikoolilõpetanul õigus kandideerida (esitada taotlus) igale vabale gümnaasiumi õppekohale. Alles vestlusel tekkiv teise eelistuse esitamise võimalus seda ei taga. Piirates kandidaadi õppesuunavalikut, piirab kool põhikoolilõpetaja kandideerimise õigust.

Palun Teil viia koolide vastuvõtukorrad kooskõlla seadusega. Kool ei või piirata põhihariduse omandanud noore gümnaasiumisse kandideerimise õigust ([õiguskantsleri 10.02.2025 seisukoht „Gümnaasiumide vastuvõtutingimused“](#)). Kooli vastuvõtukorda on võimalik muuta ka pärast 1. märtsi, kui see on vajalik vastuvõtutingimuste ja -korra seadusega kooskõlla viimiseks ([haridus- ja teadusministri 19.08.2010 määruse nr 43 „Õpilase kooli vastuvõtmise üldised tingimused ja kord ning koolist väljaarvamise kord“ § 2 lg 3](#)). Koolide vastuvõtutingimused peavad olema kooskõlas seadusega ([PS § 3 lg 1](#)).

Palun andke 9. maiks teada, kuidas olete soovitusi täitnud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Gustav Adolphi Gümnaasium, Tallinna Inglise Kolledž,
Tallinna Reaalkool ja Tallinna 21. Kool